

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 26. septembra 2012 v trestnej veci obvineného **J. K.** **pre pokračovací zločin lúpeže spáchaný sčasti formou spolupáchateľstva** podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. c/ Tr. zák., v spojení s § 138 písm. a/, § 125 ods. 1 Tr. zák. a iné, o dovolaní, ktoré podal obvinený J. K., zastúpený obhajcom JUDr. P. N., advokátom v Dolnom Kubíne, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, z 30. apríla 2009, sp. zn. 3To 30/2009, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného J. K. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín z 3. februára 2009, sp. zn. 4T 248/2007, bol obvinený J. K. uznaný za vinného v bodoch 1/ až 4/ z pokračovacieho zločinu lúpeže podľa § 188 ods.1, ods. 2 písm. b/, písm. c/ Tr. zák., v spojení s § 138 písm. a/ a § 125 ods. 1 Tr. zák. spáchaný sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a v bode 5/ rozsudku z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., v spojení s § 125 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

1/

dňa 30. januára 2007 okolo 13.00 hod. po predchádzajúcej dohode s ďalšími osobami prišiel do záložne zv. Z. na N., kde po tom, čo si nechal predložiť tovar za účelom kúpy, namieril kovovú zbraň čiernej farby nezisteného typu na predavačku T. M., nar. X. so slovami: „Mám zbraň, buď ticho, nekrič, nestláčaj poplašné zariadenie!“, prinútil ju, aby mu vydala drevenú kazetu s tovarom a túto vložila za košeľu, následne z poličky spod pultu

zobral peňaženku čiernej farby s finančnou hotovosťou 7 200 Sk a mobilný telefón zn. Nokia 6070 spolu so SIM kartou telefónneho čísla X. a zo záložne odišiel čím majiteľke záložne D. U., nar. odcudzením 82 kusov prsteňov zo žltého kovu, jedného páru náušnic zo žltého kovu, jedného kusa prívesku v tvare kríža zo žltého kovu, šesť kusov retiazok zo žltého kovu, spôsobil škodu vo výške 8 628,42 € (259 940 Sk) a T. M. odcudzením mobilného telefónu škodu vo výške 73,49 € (2 214 Sk),

2/

dňa 9. februára 2007 okolo 18.30 hod. po tom, ako prišiel do predajne potravín na P. v R. a požiadal o 1 ks čokolády zn. Deli, ktorú platil a pritom, ako predavačka M. H. nar. X. zatvorila pokladňu a vydala mu drobné mince, vytiahol pištoľ tmavej farby a vyzval ju, aby otvorila pokladňu, čo aj po zopakovaní výzvy odmietla, odistil pištoľ a opätovne ju vyzval, aby pokladňu otvorila, čo odmietla so slovami „Ty debil, otvor si ju sám!“, s rukoväťou zbrane ju udrel po temene hlavy, a keď od pokladne ustúpila, otočil kľúčom pokladne, ktorá sa otvorila, vytiahol zásuvku a z pokladne zobral finančnú hotovosť, 5 ks bankoviek v hodnote 500 Sk, 10 ks bankoviek v hodnote 200 Sk, čím M. H. spôsobil tržnú ranu dĺžky 3 cm v ľavej temennej oblasti hlavy s poruchou zdravia sedem dní a majiteľovi predajne M. H. N. škodu odcudzením 149,37 € (4 500 Sk),

3/

dňa 12. februára 2007 okolo 6.00 hod. prišiel do herne M. v R. na B., pod zámienkou kúpy malinovky vošiel do herne a po kúpe malinovky pri odchode z herne chytil čašníčku D. H., nar. X. za ruku, otočil ju k sebe, vytiahol pištoľ nezisteného typu, ktorú odistil a nabil a pod hrozbou použitia zbrane ju prinútil, aby mu vydala tržbu a zo strachu o život mu dala peňaženku s tržbou 2 400 Sk, a keď z herne odchádzal, odcudzil kartón cigariet zn. Marlboro v hodnote 800 Sk, čím spoločnosti R.R., spôsobil škodu vo výške 106,22 € (3 200 Sk),

4/

dňa 20. februára 2007 okolo 19.00 hod. po predchádzajúcej dohode s ďalšími osobami privolať T. službu k poliklinike v Ružomberku a následne po príchode vozidla T. služby zn. Fiat Scudo, ev. č. R., ktoré viedol M. Ž., nar. X., požiadal o odvoz do Dolného Kubína, a keď prechádzal prechodom zv. Brestová, požiadal vodiča o zastavenie na parkovisku,

vystúpil z vozidla, vzápätí sa vrátil k vozidlu, otvoril dvere spolujazdca a s pištoľou nezisteného výrobného čísla a typu namieril na vodiča M. Ž., ktorému povedal, aby položil ruky na volant, vydal peniaze a mobilné telefóny, pričom M. Ž. zo strachu o svoj život a zdravie vydal finančnú hotovosť vo výške 2 480 Sk, mobilný telefón zn. Sagem MY-Z a mobilný telefón zn. Sony Ericson WS10i, prikázal M. Ž. z parkoviska na vozidle odísť, čím M. Ž. spôsobil škodu vo výške 994,29 € (29 954 Sk),

5/

dňa 5. februára 2007 okolo 21.00 hod. po predchádzajúcej dohode s ďalšími osobami prišiel k budove jednotného majetkového fondu zväzov odborových organizácií v S., po mrežiach okna vyšiel na balkón II. poschodia, cez pootvorené okno vošiel na chodbu, kde na chodbe vykopol uzamknuté vchodové dvere vedúce do kancelárie súdneho exekútora F. R., z ktorej odcudzil príručnú kovovú pokladničku s finančnou hotovosťou 27 073 Sk so stravnými lístkami L. v počte 177 ks (90 Sk/ks), čím spôsobil F. R., nar. škodu odcudzením vo výške najmenej 1 440,18 € (43 387 Sk) a poškodením zariadenia Jednotnému majetkovému fondu zväzov odborových organizácií v S., IČO: X. škodu vo výške 65,06 € (1 960 Sk),

pričom skutky v bode 1/ až 4/ vykonal napriek tomu, že bol

- rozsudkom Okresného súdu Ružomberok z 23. marca 1998, sp. zn. 1T 17/1998, potrestaný okrem iného aj za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 úhrnným trestom odňatia slobody vo výmere tridsať mesiacov, pričom tento trest obvinený vykonal 18. mája 2000,

- rozsudkom Okresného súdu Ružomberok z 21. októbra 2002, sp. zn. 2T 67/2002, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 15. apríla 2003, sp. zn. 1To 114/2003, bol potrestaný okrem iného aj za pokračovací trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 úhrnným trestom odňatia slobody vo výmere štyri roky, pričom tento trest obvinený vykonal 8. apríla 2006.

Obvinenému bol za to uložený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 41 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 47 ods. 2 veta druhá Tr. zák. účinného do 31. decembra 2009, § 437

ods. 5 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2009 úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu bola podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložená povinnosť nahradiť škodu poškodeným M. H. vo výške 29,87 €, spoločnosti R., vo výške 106,22 €, M. Ž. vo výške 82,32 €, pričom posledne menovaný bol podľa § 288 ods. 2 Tr. por. odkázaný so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Na základe odvolania okresného prokurátora Krajský súd v Žiline rozsudkom z 30. apríla 2009, sp. zn. 3To 30/2009, podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a súčasne podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., v spojení s § 41 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 47 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2009, § 437 ods. 5 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody na doživotie, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Zároveň krajský súd odvolanie obvineného J. K. proti rozsudku okresného súdu podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal obvinený J. K. vlastným písomným podaním z 3. júna 2009 dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. augusta 2009, sp. zn. 4 Tdo 22/2009, podľa § 382 písm. d/ Tr. por. odmietol, nakoľko nebola splnená podmienka dovolania podľa § 373 Tr. por. ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Tr. por.

Na základe žiadosti obvineného J. K. o ustanovenie obhajcu za účelom podania dovolania (č.l. 1666) mu bol opatrením Okresného súdu Dolný Kubín z 2. mája 2012 (č.l. 1689) ustanovený obhajca JUDr. P. N., ktorý v mene obvineného J. K. podal proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2009, sp. zn. 3To 30/2009, dovolanie, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., teda že bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Namietal v ňom, že napadnutým rozsudkom mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, nakoľko mu mal byť uložený trest odňatia slobody na 25 rokov. Poukázal na ustanovenie § 2 ods. 1 Tr. zák., ktoré upravuje časovú pôsobnosť Trestného zákona a ktoré korešponduje s článkom 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorých sa trestnosť činu posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase spáchania činu, pričom neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie. Na podporu prípustnosti skúmania trestnosti činu v rámci konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch obvinený poukázal na stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 59/2003. S ohľadom na vyššie uvedené súvislosti obvinený poukázal na v súčasnosti platné znenie ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré podmieňuje uloženie doživotného trestu odňatia slobody kumulatívnym splnením dvoch podmienok uvedených v ustanovení § 47 ods. 1 Tr. zák. pod písmenami a/ a b/, a to tým, že uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti, ako aj že nie je nádej, že by sa páchatel' mohol napraviť aj trestom odňatia slobody na dobu do 25 rokov, pričom v danom prípade konajúce sudy neskúmali splnenie vyššie zmienených podmienok, čo bolo základom pre rozhodnutie o uložení obvinenému trestu odňatia slobody na doživotie. Podľa názoru obvineného, v jeho prípade nebola na uloženie trestu odňatia slobody na doživotie splnená minimálne jedna z dvoch zákonných podmienok, a preto považuje tento trest za uložený mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že bol porušený zákon a súčasne zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2009, sp. zn. 3To 30/2009, a zároveň prikázal tomuto krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokurátorky v Dolnom Kubíne vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného J. K. uviedol, že trest uložený napadnutým rozhodnutím krajského súdu je plne zákonný a opodstatnený. Obvinenému bol uložený trest v súlade so zákonom platným v čase, kedy sa o ňom rozhodovalo, pričom v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák. sa priaznivosť neskôr účinného zákona pre páchatel'a posudzuje len za časové obdobie od spáchania činu do vynesenia rozsudku. Odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, s ktorým sa v plnej miere stotožnil. K obsahu dovolania uviedol, že v danom prípade nie je možné použiť pri ukladaní trestu obvinenému právnu úpravu uvedenú v ustanovení § 47

ods. 2 Tr. zák. účinnú od 1. januára 2010, nakoľko táto právna úprava nadobudla účinnosť až po vynesení napadnutého rozsudku.

Na základe vyššie uvedeného preto navrhol dovolanie obvineného J. K. zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia ustanovenia § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolanie umožňuje oprávneným osobám namietať zásadné porušenie procesnoprávných a hmotnoprávných ustanovení v rozhodnutiach súdov, a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Tr. por.

V zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. dovolanie už pri jeho podaní musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

Obvinený podal dovolanie z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por., pričom namietal, že mu bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone. V zmysle tohto ustanovenia sa uložením trestu mimo zákonom (trestným) stanovenej trestnej sadzby rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu.

Po preštudovaní predloženého spisového materiálu najvyšší súd konštatuje, že postup Krajského súdu v Žiline bol správny a v súlade so zákonom. Tento uložil obvinenému trest v zákonom stanovenej trestnej sadzbe, v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2009.

Podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2009 ak súd odsudzuje páchatel'a za dokonany trestný čin taxatívne uvedený v tomto ustanovení (teda aj pre trestný čin lúpeže podľa § 188 Tr. zák.), ktorý už bol za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dva krát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, uloží mu trest odňatia slobody na doživotie, a to aj bez splnenia podmienok uvedených v odseku 1 tohto zákonného ustanovenia (**a/** uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti a zároveň **b/** nie je nádej, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do dvadsaťpäť rokov). Súd môže takémuto páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov len vtedy, ak sú splnené podmienky uvedené v § 39 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. zák.

Krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia (str. 7) náležite vysporiadal, prečo nepovažoval závery okresného súdu v súvislosti s aplikáciou mimoriadneho zníženia trestu obvinenému v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. za správne. S jeho argumentáciou sa najvyšší súd plne stotožňuje a v ďalšom na ne odkazuje.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že skúmanie časovej pôsobnosti zákona v zmysle § 2 ods. 1 Tr. zák. (teda aplikácia, ktorého zákonného ustanovenia je pre páchatel'a priaznivejšie), prichádza do úvahy len v čase od spáchania trestného činu až do doby, kedy sa o ňom rozhoduje. Rovnaký záver vyplýva aj zo stanoviska trestného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č 59/20 z 9. októbra 2003, na ktoré vo svojom dovolaní poukazuje aj obvinený. Avšak poslednú vetu v právnej vete č. I. tohto stanoviska (ak o otázkach spadajúcich do rámca „trestnosti činu“ bolo už právoplatne rozhodnuté, možno tieto otázky opätovne posudzovať len v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch), treba interpretovať tak (ako to vyplýva aj z textu tohto stanoviska), že aj v prípade osôb právoplatne odsúdených v prípade neskorších zmien zákona, ktoré sú v ich prospech, za istých podmienok je možné uskutočniť určitú nápravu, ale len na podklade zákona a za podmienok ustanovených zákonom, nie však na podklade ustanovenia § 2 ods. 1 Tr. zák., ktoré možno použiť len na posúdenie trestnosti činov, o ktorých nebolo ešte právoplatne rozhodnuté.

V posudzovanom prípade by totiž najvyšší súd mal, podľa návrhu obvineného, vytýkať krajskému súdu, že mal rozhodnúť podľa zákonného ustanovenia, ktoré ešte v čase rozhodovania tohto súdu ani neexistovalo, čo by bolo v rozpore s logikou veci.

Konečne správnosť týchto záverov podporuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky R 17/2007, z ktorého rovnako vyplýva, že neskorší, pre páchatel'a priaznivejší zákon sa uplatní vtedy, ak nebolo o vine a treste ešte právoplatne rozhodnuté. Ak došlo k zmierneniu právnej úpravy po tom, čo sa rozhodnutie o čine spáchanom pred touto zmenou stalo právoplatné, toto by mohlo mať vplyv na prípadné rozhodovanie o milosti prezidentom republiky. Avšak táto zmena sama osebe nie je dôvodom pre podanie mimoriadneho opravného prostriedku.

Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

V Bratislave 26. septembra 2012

JUDr. Jana S e r b o v á v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová